

Gazeta nr 4, Mars 2017

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Project funded by
the European Union

REPUBLIKA E SHQIPRISE
MINISTRIA E MJEDISIT

Mbrojtja e Liqenit të Ohrit

Dimer ne Liqen: @Ardian Fazollari

“DREJT NJË QEVERISJEJE TE PËRBASHKËT TË TRASHËGIMISË NATYRORE
DHE KULTURORE NDËRKUFITARE TË RAJONIT TË LIQENIT TË OHRIT”

NË KËTË NUMËR

Parathënie

- 1** Mirela Kumbaro Furxhi, Ministre e Kulturës e Republikës së Shqipërisë (faqe 2) Aktivitete të Projektit
- 2** Takimi i pestë i platformës ndërkufitare për ruajtjen e Liqenit të Ohrit (faqe 3)
- 3** Vazhdimi i Procesi të planifikimit të menaxhimit (faqe 3)
- 4** Trajnimi për ruajtjen dhe menaxhimin e ekosistemit të rajonit të Liqenit të Ohrit (faqe 4)
- 5** Dokumenti i strategjisë së zhvillimit të qëndrueshëm (faqe 4)
- 6** Harta e Turizmit të Rajonit të Liqenit të Ohrit (faqe 4)

Natyre

- 7** Censusi ndërkombëtar Liqeni i Ohrit në Shqipëri ka 16 074 zogj (page 5)
- 8** Kërmmilli i Ohrit (page 5)
- 9** Shqipëria duartrokitet në Konferencën e 13-të për Biodiversitetin në Kankun, Meksikë (faqe 5)

Intervistë

- 10** Flet Ylber Mirta, kreu i Departamentit të Ujërave në Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Fizik, Maqedoni (faqe 6)
- 11** Dita Botërore e Ligatinave 2017, aktivitete në rajonin e Liqenit të Ohrit (page 6)

Turizëm

- 12** Bota nënujore e Liqenit të Ohrit, pjesa shqiptare (faqe 7)
- 13** Ohri - destinacion kryesor udhëtimi në 2017 (faqe 8)
- 14** Festimet në Liqenin e Ohrit –bazuar te tradita (faqe 8)
- 15** Rrjeti i zonave të mbrojtura- një model i zhvillimit të qëndrueshëm në Shqipëri (faqe 8)
- 16** Mundësitë për turizëm të qëndrueshëm në Liqenin e Ohrit (faqe 9)
- 17** 2017, Viti i turizmit të qëndrueshëm (faqe 9)
- 18** Pogradec , "Rritja e ndërgjegjësimit për një qytet më të pastër " (faqe)
- 19** Çfarë do të ndodhë? Partnerët (faqe 10)

Të dashur lexues,

Ministria e Kulturës është institucioni drejtues i Qeverisë, përgjegjës për mbrojtjen, ruajtjen, përmirësimin dhe promovimin e trashëgimisë kulturore në Shqipëri. Në përputhje me kompetencat e saj institucionale, Ministria ka ndërmarrë një sërë iniciativash të rëndësishme, programe dhe projekte për të mbrojtur dhe promovuar trashëgiminë kulturore, për të zhvilluar dhe mbështetur partneritetet publike-private dhe për të forcuar e intensifikuar bashkëpunimin rajonal dhe ndërkombëtar.

Vizioni i ri i Ministrisë, qasja dhe politika ndaj trashëgimisë kulturore reflektohet në proceset vendimarrëse që lidhen me trashëgiminë kulturore të vendit. Duke nisur nga periudha 2014-2016, zonat e mbrojtura të monumenteve të kulturës janë zgjeruar, qendrat e reja historike janë aprovuar nga vendimet e Këshillit të Ministrave dhe një sërë projektesh të mëdha rehabilitimi të zbatuara në mënyrë të suksesshme ose që janë ende në proces. Vizioni i ri dhe qasja e Ministrisë ndaj trashëgimisë kulturore në këtë periudhë është zbatuar në praktikë në projektin e rëndësishëm "Drejt një qeverisjeje të përbashkët të trashëgimisë natyrore dhe kulturore ndërkufitare të rajonit të Liqenit të Ohrit". Që nga fillimi i projektit, Ministria, Instituti i Monumenteve të Kulturës dhe Drejtoria Rajonale e Korçës për kulturën kanë marrë pjesë në të gjitha projektet dhe kanë kontribuar në mënyrë aktive për përgatitjen e dokumentacionit të kërkuar në përputhje me rekomandimet e ICCROM, ICOMOS dhe IUCN. Këshilli Kombëtar i Restaurimeve ka vepruar menjëherë duke miratuar kufijtë e propozuar të pasurisë potenciale për Trashëgimi Botërore dhe zonën e mbrojtur të Kishës së hershme kristiane në Gadishullin e Linit.

Në qershor 2015 me propozim të Ministrisë së Kulturës, u miratua nga Këshilli i Ministrave dhe Qendra Historike e Pogradecit. Aktualisht, ekspertët tanë po punojnë për finalizimin e draftit të planit të menaxhimit, ndërkohë që i njëjti grup i specialistëve, kryesisht arkitektë dhe restauratorë janë përfshirë në përgatitjen e udhëzimeve për ruajtjen dhe rehabilitimin e trashëgimisë tradicionale të ndërtuar tashmë në pjesën shqiptare të rajonit të Liqenit të Ohrit. Përgatitja e Dosjes së Nominimit për regjistrimin si Pasuri Botërore të pjesës shqiptare të rajonit të Liqenit të Ohrit, është objektivi final që duhet të arrihet brenda këtij projekti. Ky projekt ka kontribuar jo vetëm në përmirësimin e bashkëpunimit ndërkufitar me partnerët maqedonas, por gjithashtu në ndarjen e njohurive, eksperiencave, sfidave dhe vështirësive që përballohen më mirë së bashku me qëllim mbrojtjen dhe ruajtjen e vlerave kulturore dhe natyrore të Liqenit të Ohrit.

Statusi 'Pasuri Botërore', si objektivi final i projektit, nuk do të thotë vetëm prestigj dhe avantazh. Vendi i trashëgimisë botërore na përket të gjithëve, pavarësisht nga territori ku ndodhet, që do të thotë gjithashtu përgjegjshmëri, sfida, vështirësi dhe çështje më të cilat duhet të përballemi.

Të ndërgjegjshëm për rëndësinë e këtij statusi, dhe duke marrë parasysh vlerat e dukshme kulturore dhe natyrore që bëjnë këtë rajon unik, mendojmë se finalizimi i këtij procesi do të hapë një proces të ri afatgjatë të menaxhimit bashkërisht nga institucionet përgjegjëse dhe komunitetet që jetojnë në rajonin e Liqenit të Ohrit.

Sinqerisht,
Mirela Kumbaro Furxhi
Ministre e Kulturës, Shqipëri

Takimi i pestë i platformës ndërkufitare për ruajtjen e rajonit të Liqenit të Ohrit

Takimi i pestë i platformës ndërkufitare të projektit: "Drejt një qeverisjeje të përbashkët të trashëgimisë natyrore dhe kulturore ndërkufitare të rajonit të Liqenit të Ohrit", u zhvillua në 9-10 shkurt 2017 në Pogradec, Shqipëri. Takimi i pestë ishte pjesë e iniciativës së BE dhe UNESCO në bashkëpunim me autoritetet e Shqipërisë dhe Maqedonisë, për të zgjeruar bashkëpunimin ndërkufitar në menaxhimin e trashëgimisë natyrore dhe kulturore të Liqenit të Ohrit. Në takim morën pjesë përfaqësuesit e Komisionit Kombëtar Maqedonas në UNESCO, përfaqësues nga Ministrinë shqiptare dhe maqedonase të Kulturës, përfaqësues nga Ministria Maqedonase e Mjedisit dhe Planifikimit Fizik dhe Agjencisë Kombëtare Shqiptare e Zonave të Mbrojtura. Gjithashtu në takim ishin edhe përfaqësuesit shqiptarë të Komitetit të Pellgut ujëmbledhës të Liqenit të Ohrit dhe zyrtarët lokalë nga 3 bashki: Ohri, Struga dhe Pogradeci. Objektivat specifike të takimit ishin forcimi i qasjes së integruar për menaxhimin e trashëgimisë natyrore dhe kulturore, shkëmbimi i informacioneve të fundit dhe lehtësimi i koordinimit të aktiviteteve për procesin konsultativ të Vlerësimit Strategjik të Mjedisit që po ndodh në dy vendet. Në këtë takim, u bë prezantimi i dy dokumenteve të planifikimit të menaxhimit. Dokumentet u ekzaminuan nga gjithë pjesëmarrësit në takim, të cilët u ndanë në 4 grupe: trashëgimia kulturore, trashëgimia natyrore, qeverisja dhe grupi i opsioneve për zhvillim të qëndrueshëm. Grupet identifikuan dhe diskutuan si të forcojnë sinergjitë mes aksioneve të propozuara në dy planet, si do reduktohen aksionet që nuk përputhen ose bien ndesh me njëra tjetrën, si të integrohen ato masa që mungojnë, si të përcaktohen prioritetet

Takimi i 5-te ndërkufitar në Pogradec @Unesco

në termat e fizibilitetit dhe rëndësisë etj. Grupet vunë re se kishte një numër të paballancuar veprimesh në secilin plan dhe niveli i detajeve varionte nga njëri te tjetri. Kështu drafti maqedonas përfshinte më shumë veprime të përgjithshme, ndërsa plani shqiptar kishte një numër detajesh shumë specifike. Pavarësisht nga ndryshimet, u vu re se objektivat e dy palëve apo sfera e veprimit të tyre ishin të ngjashme me njëra-tjetrën, gjë që mund të lehtësojë bashkëpunimin ndërkufitar. Veprime të tjera prioritare që u identifikuan ishin: rritja e ndërgjegjësimit bashkë me përgatitjen e materialeve promocionale të lidhura me statusin si Trashëgimi Botëror; adoptimi i plan -veprimit për një turizëm të qëndrueshëm dhe zhvillimi i Strategjisë së Përgjithshme të Turizmit për rajonin e Liqenit të Ohrit. Konsultimet për procesin e Suplemen-

tit të Pasurisë Botërore që do plotësohet me planin e menaxhimit për Pogradecin ishte një tjetër pikë e rëndësishme që u diskutua gjatë takimit. Pas prezantimit të Vlerësimit Strategjik të Mjedisit nga Departamenti i Ministrisë Shqiptare të Mjedisit, u diskutua mundësia për të marrë në konsideratë brenda këtij procesi impaktin e trashëgimisë kulturore. U theksua që 'Vlerësimi Strategjik i Mjedisit' do të jetë në linjë me direktivat e BE që konsideron mbrojtjen dhe ruajtjen e trashëgimisë natyrore dhe kulturore si një pjesë integrale e mjedisit dhe formave të zhvillimit që mund të konsiderohen të qëndrueshme. Takimi tjetër ndërkufitar do të mbahet në mes të shtatorit 2017 me fokus rezultatet e procesit të Vlerësimit Strategjik të Mjedisit dhe prezantimi i dosjes për nominimin e pjesës shqiptare të Liqenit të Ohrit si Pasuri Botërore.

Procesi i planifikimit të menaxhimit të Liqenit të Ohrit vazhdon

Një nga kërkesat për arritjen e statusit të Pasurisë Botërore është prezenca ose krijimi i një plani menaxhimi për të siguruar mbrojtjen e pasurisë dhe vlerave të saj, dhe ruajtjen etributeve të kësaj pasurie me vlerë. Shumica e vendeve të Trashëgimisë Botërore kanë zhvilluar ose janë duke zhvilluar plane menaxhimi si themele për sistemet e menaxhimit të pasurive të tyre. Në fakt, do ishte e drejtë të thoshim që zhvillimi i planeve të menaxhimit për vendet e trashëgimisë, janë çështje primare në ditët e sotshme, madje më primare se planet e ruajtjes së pasurisë, duke angazhuar qeverinë lokale dhe duke punësuar një sërë konsultantësh atje. Ndaj, një nga dy rezultatet madhore të projektit ka të bëjë me përmirësimin e bashkëpunimit ndërkufitar dhe menaxhimin efektiv për mbrojtjen dhe zhvillimin e qëndrueshëm të pasurisë natyrore dhe kulturore të Liqenit të Ohrit. Përpjekje të rëndësishme janë investuar në kuadrin e projektit dy vitet e fun-

dit për të zhvilluar dokumentin e planit të menaxhimit dhe kapacitetet menaxhuese. Procesi i planifikimit të menaxhimit ka nisur në mars 2015 me seminarin e mbajtur në Korçë dhe ka vazhduar në dy vitet e tjerë me katër seminare shtesë, ku i fundit u mbajt në qershor 2016. Secili seminar u ndoq nga rreth 25 pjesëmarrës, nga të cilët 44% gra që përfaqësojnë një gamë të gjerë të

grupeve të interesit si shqiptarë dhe maqedonas. Vëmendje iu kushtua harmonizimit të suplementit të pasurisë botërore të zhvilluar me dokumente të tjerë planifikimi për zonën, në veçanti plani i përgjithshëm lokal i Pogradecit dhe plani i menaxhimit për pasurinë ekzistuese të trashëgimisë botërore. Një grup special teknik pune, u krijua në prill 2016, duke sjellë së bashku përfaqësues të grupeve kyçe të interesit për të finalizuar draftin e parë të suplementit të pasurisë botërore nën drejtimin e një eksperti ndërkombëtar me eksperiencë në planifikimin e menaxhimit. Drafti final pritet të dalë së shpejti, duke marrë parasysh dhe rezultatet e takimit të fundit ndërkufitar që u mbajt në Pogradec nga 9-10 shkurt.

Në muajt në vazhdim drafti suplementi i pasurisë botërore, do të jetë subjekt i Vlerësimit strategjik mjedisor që do të përfshijë një komponent të fortë të konsultimit publik.

Foto: Gani Beqo

Trajnim për Ruajtjen dhe Menaxhimin e Ekosistemit të liqenit të Ohrit

Një nominim i suksesshëm për në listën e Trashëgimisë botërore duhet të tregojë që kjo pasuri është e mbrojtur dhe e menaxhuar në mënyrë efektive, me një plan menaxhimi legjitim dhe një kornizë efektive ligjore, financiare dhe institucionale për të siguruar zbatim të suksesshëm. Për të arritur këtë, projekti mbështet zhvillimin e Suplementit të Trashëgimisë botërore me planin ekzistues të menaxhimit për peisazhin e mbrojtur të Pogradecit që përfshin zgjerimin e propozuar të pasurisë aktuale të trashëgimisë botërore me pjesën shqiptare të Liqenit të Ohrit. Zbatimi i planit do të kërkojë bashkëpunim të një numri më të madh grupesh interesi që lidhen me zonën. Një kurs trajnimi dyditor për menaxhimin e përbashkët të pasurisë së mbrojtur të trashëgimisë u mbajt me gjithë grupet e interesit në mars 2016, duke treguar mënyrat për të siguruar një balancë harmonike mes natyrës, kulturës, peisazhit dhe zhvillimit. Ndërsa në kursin me titull: “Menaxhimi i natyrës për zgjerimin e propozuar të pasurisë së trashëgimisë botërore të Rajonit të liqenit të Ohrit, që u zhvillua në Tushemisht, në 6-7 dhjetor 2016 fokusi u vu tek kapacitetet për menaxhimin bashkëpunues, derisa drafti i parë i Suplementit të Pasurisë Botërore të plotësohet. Grupi i pjesëmarrësve përfshinte përfaqësues nga Bashkia Pogradec; administrata rajonale për zonat e mbrojtura dhe OJF lokale, studiues, fermerë, peshkatarë si dhe ekspertë shqiptarë dhe maqedonas dhe praktikantë të

Publikohet harta e turizmit në Rajonin e Liqenit të Ohrit

E publikuar në tre gjuhë: Anglisht, Shqip dhe Maqedonisht, harta e turizmit të Liqenit të Ohrit, i fton vizitorët që të eksplorojnë zonën. Ky rajon ka qenë një nga vendbanimet më të vjetra humane në Europë. Njerëzit janë tërhequr prej mijëra vjetësh nga bukuritë e këtij rajoni, nga lidhjet shpirtërore dhe fetare, nga peshkimi në ujërat e pasur, apo rritja e produkteve në tokën pjellore përreth. Të dhënat e vendbanimeve të shkuara shihen sot nëpër kisha, manastire dhe bazilika, në veçanti rreth Ohrit dhe Gadishullit të Linit. Shumë elementë të trashëgimisë kulturore si këngë, valle, gatime, apo festivalet reflektojnë se si kultura lokale është përshtatur dhe vazhdon të jetë shumë e gjallë përreth liqenit. Harta tregon gjithë vendet që duhet të vizitohen, përreth liqenit më të vjetër në Europë, si: Pogradeci; të eksplorohej parqet e gjelbërta dhe shëtitorja buzë liqenit, apo fshatrat si: Elshani, Vevchani dhe Velestevo, që ofrojnë një eksperiencë rurale. Ngjitja sugjerohet në rrethinat e kalasë së vjetër, kampingu në gadishullin e Linit, shëtitjet në Drilon dhe në Gjirin e Kockave. Atmosfera e qetë në kishat dhe manastiret e Ohrit ofrojnë një eksperiencë unike. Për të shijuar një pamje natyrore, parku kombëtar i Galicicës dhe Guri i Kamjes janë destinacionet kryesore që mund të frekuentoni.

menaxhimit të trashëgimisë kulturore. Duke kombinuar prezantimet me leksione praktike brenda dhe jashtë mjediseve të seminarit, pjesëmarrësit u ndërgjegjësuam për vlerat natyrore të rajonit të Liqenit të

Ohrit, kuptuan elementet bazë të planit të menaxhimit dhe masat e propozuara për ruajtjen e pasurisë në zonë dhe identifikuan mënyrën se si grupet e interesit mund të kontribuojnë në zbatimin e këtij plani.

Dokumenti i strategjisë për zhvillimin e qëndrueshëm

Dokumenti strategjik që identifikon mundësitë e qëndrueshme të zhvillimit tashmë është i përkthyer në shqip dhe është gati për t'u bërë një mjet i vlefshëm në zbatimin e projektit BE-Unesco. Përgatitja e dokumentit të Strategjisë është në formën e asistencës teknike dhe iu dorëzua brenda kornizës së projektit, autoriteteve shqiptare. Ai është përgatitur nga IUCN dhe ICOMOS pasi ka kaluar në disa faza në kërkime, vizita në terren, seminare dhe diskutime të thella. Dokumenti u përgatit duke iu referuar rezolutave të OKB që promovojnë përfshirjen e kulturës

në modelin e zhvillimit të qëndrueshëm, për sa kohë kultura përfundimisht përcakton atë që ne kuptojmë me zhvillim dhe përcakton si njerëzit sillen në botë. Ai ka qëllim të ndihmojë zhvillimin në mënyrë të qëndrueshme, sektorët kryesore lokalë, si bujqësia, peshkimi, pylltaria, turizmi lokal dhe trashëgimia, duke rekomanduar aksione afatshkurtra dhe afatgjata që duhet të ndërmerren. Dokumenti tashmë është gati në shqip dhe do të jetë një mjet shumë i rëndësishëm në aktivitetet për zhvillimin e qëndrueshëm në nivel rajonal dhe lokal.

Censusi i zogjve, Liqeni i Ohrit në pjesën shqiptare ka 16 074 zogj

Censusi i fundit ndërkombëtar i zogjve tregon prezencën e më shumë se 160 mijë zogjve në ligatinat Shqiptare, të përfaqësuara nga më shumë se 65 specie ujore. Mes tyre, rreth 16 074 zogj janë regjistruar në pjesën shqiptare të Liqenit të Ohrit, nga Lini në Tushemisht. Ky rezultat tregon një përmirësim të statusit të biodiversitetit në rajonin e Liqenit të Ohrit, dhe ky numër është 6000 – 7000 më i madh se një vit më parë. Censusi i përvitshëm i zogjve të ujit u zhvillua nga 14-15 janar 2017 nga 12 ekspertë kombëtarë dhe ndërkombëtarë, në emër të 'Birdlife International'. Të mbështetur nga projekti i financuar nga BE, "Natural", kjo ishte një mundësi e madhe për Rojtarët e këtyre zonave për të mësuar më shumë rreth menaxhimit të burimeve natyrore brenda dhe rreth zonave të mbrojtura që ata ruajnë. Gjithë zyrat e Administratës Rajonale për Zonat e Mbrojtura ishin të përfshira në këtë proces regjistrimi, duke marrë pjesë si numërues ose si vëzhgues në Censur dhe duke siguruar mbështetje logjistike për pjesëmarrësit. Për të përgatitur Censurin, një trajnim njëditor për pjesëmarrësit u bë nga dr Spase Shumka, Taulant Bino dhe Mirjan Topi në 12 janar respektivisht në Pogradec, në Kune Vain dhe në Orikum. Censuri ka mbuluar rreth 18 zona dhe gjetjet do të bëhen publike për komunitetin në database-n e BioNNA. Rezultatet do të orientojnë Ministrinë e Mjedisit dhe Agjencinë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura në punën e tyre për të formuluar politikën dhe strategjitë për ruajtjen e natyrës dhe biodiversitetit dhe mbrojtjen e shërbimeve të ekosistemit. Ligatinat janë habitatet më të rëndësishme për zogjtë migrues. Çdo specie kontribuon në biodiversitetin global dhe për rrjedhojë në shërbimet e ekosistemit që natyra

Kërmilli i Ohrit

Gocea ohridana është një kërmill që gjendet vetëm në një vend të botës, në Liqenin e Ohrit. Gjithë popullsia e tyre jeton nën gurë në një zonë jo më të madhe se 10 km² në një thellësi deri në 3 m. Globalisht klasifikohet si mjaft e rrezikuar në listën e kuqe të IUCN për speciet e kërcënuara. Kërcënimin më i madh me të cilën përballlet ky kërmill është shpyllëzimi në zonat e afërta, që çojnë në erozion dhe një rritje të ngarkesës së sendimenteve që pengojnë aftësinë e tij për ta filtruar ujin.

Ndotja nga ujërat e zeza që derdhen në liqen është një tjetër kërcënim për këto specie.

Lajmi i mirë është se sidoqoftë pjesa maqedonase e liqenit është e mbrojtur si trashëgimi botërore. Pjesa shqiptare është aktualisht nën mbrojtje kombëtare ndërsa një përpjekje ndërkombëtare po realizohet për ta shtrirë pasurinë aktuale botërore dhe për ta mbuluar gjithë rajonin e liqenit.

Altina Ismaili & IUCN

garanton për gjithë gjallesat. Duke iu bashkuar kësaj iniciative, Shqipëria edhe njëherë konfirmoi rolin e saj të rëndësishëm në mbrojtjen e biodiversitetit global. Përpjekjet e përbashkëta në këtë mission nga Administrata rajonale e zonave të mbrojtura dhe Inspektorati Kombëtar janë themelore për të garantuar një tranzit të sigurt të specieve migratore, për vazhdimin e ekzistencës së tyre dhe kontributin në balancat e ekosistemit.

Shqipëria duartokitet në Konferencën e 13-të të Biodiversitetit në Kankun, Meksikë

"Shqipëria po bën progres drejt arritjes së objektivave globale për mbrojtjen e biodiversitetit". Vendi u vlerësua për përpjekjet në këtë drejtim në takimin e 13-të të Konferencës së Palëve të Konventës mbi Diversitetin Biologjik që u zhvillua në Kankun, Meksikë, nga data 4-17 dhjetor 2016. Sipas Planit Strategjik për Biodiversitetin, deri në vitin 2020, 196 shtete që nënshkruan Konventën duhet të kenë rreth 17 % zona të mbrojtura në territorin e tyre dhe të jenë në gjendje për t'i menaxhuar ato. Në konferencë Shqipëria paraqiti progresin e bërë në zgjerimin e zonave të mbrojtura, planet për menaxhimin e këtyre zonave dhe zbatimin në praktikë, për të siguruar mbrojtjen e biodiversitetit. Pothuajse një e pesta (16, 61%) e territorit shqiptar është e mbrojtur. Rezervatet natyrore, parqet kombëtare, monumentet e natyrës janë pjesë e Planit Strategjik Kombëtar për Zonat e Mbrojtura, që mbulon 417.000 ha, nga të

cilat 22.000 ha janë zonat detare. Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara ka shpallur vitet 2011-2020 si Dekadën e OKB mbi Biodiversitetin (Rezoluta 65/161). Kjo dekadë shërben për të mbështetur dhe promovuar zbatimin e objektivave të Planit Strategjik të Biodiversitetit. Për të zbatuar planet e menaxhimit për zonat e mbrojtura, Ministria shqiptare e Mjedisit është duke u ndihmuar me disa projekte nga BE-ja dhe Programet OKB-së për Zhvillimin e Mjedisit. Për të arritur objektivin për zonat e mbrojtura, e cila përfshin 6 % të zonave detare, ministria shqiptare do të propozojë dy zona të reja të mbrojtura: Parkun Detar Natyror të Porto Palermos dhe Parkun Kombëtar të Alpeve në veri të vendit. Programi për Zhvillimin e Kombeve të Bashkuara për Shqipërinë mbështeti pjesëmarrjen e Shqipërisë në këtë konferencë për të paraqitur përparimin e saj dhe objektivat e ardhshme.

Intervistë

Ylber Mirta, Kreu i Departamentit të Ujërave në Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Fizik dhe pikë kontakti për Maqedoninë në UNESCO

Si po e mbron Qeveria Maqedonase pasurinë natyrore dhe kulturore të Liqenit të Ohrit?

Ish republika Jugosllave e Maqedonisë po bën përpjekje serioze për të mbrojtur trashëgiminë natyrore dhe kulturore të rajonit të Liqenit të Ohrit. Në këtë drejtim, janë miratuar disa ligje dhe rregulla në nivel kombëtar, të cilat rregullojnë mënyrat, kushtet dhe mundësitë për mbrojtjen e trashëgimisë natyrore dhe kulturore të rajonit, ndër

të cilët vlen të përmenden: Ligji për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore "Fletore zyrtare e RM" Nr. 20/04, 71/04; Ligji për menaxhimin e trashëgimisë natyrore dhe kulturore në rajonin e Ohrit Nr. 75/2010.

Gjithashtu vlen të përmenden edhe Ligji për mbrojtjen e natyrës, Ligji për mbrojtjen e mjedisit, Ligji i ujërave, Ligji për ratifikimin e ESPO Konventës, Ligji për ratifikimin e Konventës së Aarhus si dhe Ligji për ratifikimin e Konventës së Helsinkit për ujëra ndërkufitare.

Në pajtim me legjislacionin kombëtar, Drejtoria për mbrojtje të trashëgimisë kulturore pranë Ministrisë së Kulturës ka bërë finalizimin e procedurave për sjelljen e projekt-Planit për menaxhim me trashëgiminë kulturore e natyrore të rajonit të Ohrit. Versioni i fundit i projekt-Planit për menaxhim me trashëgiminë kulturore e natyrore të rajonit të Ohrit (2015 - 2026), është përgatitur në vitin 2015, kurse tani në procedurë është procesi i realizimit të "Vlerësimit Strategjik të ndikimit të planit në mjedis". Në bazë të Ligjit për menaxhim me trashëgiminë kulturore e natyrore të rajonit të Ohrit, Ministria e Kulturës në bashkëpunim me Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor ka filluar procesin e formimit të Komisionit për menaxhimin e trashëgimisë kulturore e natyrore të rajonit të Ohrit, si strukturë drejtuese për kontrolle të presioneve zhvillimore, komision ky që duhet të formohet nga ana e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë.

Cilat janë kërcënimet kryesore për rajonin e Liqenit të Ohrit?

Zbatimi i denjë i ligjeve të lartpërmendura si dhe rritja dhe kontrollimi i vazhdueshëm nga ana e Inspektoratit shtetëror të mjedisit si dhe Inspektorateve të tjera kompetente, bën që sadopak të zvogëlohen këto kërcënime. Gjithashtu vlen të përmendet edhe respektimi i marrëveshjes ekzistuese dypalëshe të vitit 2005, të firmosur në kuadër të Projektit për Mbrojtjen dhe Zhvillimin e qëndrueshëm të Liqenit të Ohrit. Sfidat që ndikojnë negativisht në trashëgiminë kulturore dhe natyrore të rajonit nga të dy anët e Liqenit të Ohrit janë të ngjashme: çështja e trajtimit të ujërave të zeza, keqmenaxhimi i mbeturinave, urbanizimi i pakontrollu-

ar, shkatërrimi i vlerave natyrore, mosnjohja e vlerave të këtij rajoni, etj. Në drejtim të tejkalimit të këtyre problemeve dhe sfidave me të cilët përballlet rajoni i Liqenit të Ohrit, në realizim e sipër janë edhe këto projekte rajonale: Projekti UNDP/GEF: "Mundësimi i bashkëpunimit ndërkufitar dhe menaxhimi i integruar me resurset ujore në basenin e lumit Drin"; Projekti GIZ "Mbrojtja dhe përdorimi i qëndrueshëm i biodiversitetit në Liqenit Ohër, Prespë e Shkodër si dhe Projekti GIZ "Programi i adoptimit në ndryshimet klimaterike në Ballkanin Perëndimor".

Cilat janë sfidat e menaxhimit të përbashkët ndërkufitar të liqenit të Ohrit?

Projekti: "Drejt një qeverisjeje të përbashkët të trashëgimisë natyrore dhe kulturore ndërkufitare të rajonit të Liqenit të Ohrit" që realizohet në kuadër të iniciativës "Upstream process" është një rast i mirë i identifikimit dhe ruajtjes së aseteve kryesore natyrore dhe kulturore të liqenit, si dhe përmirësimit të bashkëpunimit e menaxhimit ndërkufitar. Ministria e Kulturës, Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor si dhe Zyra e Mbrojtjes së Trashëgimisë Natyrore dhe Kulturore, nëpërmjet përfaqësuesve të tyre kanë qenë të përfshirë në mënyrë aktive, që në fillim të këtij projekti, në të gjitha aktivitetet, duke dhënë mbështetjen maksimale për realizimin dhe zbatimin e projektit që do zbatohet në të ardhmen. Mund të konstatojmë se menaxhimi i përbashkët dhe krijimi e një sistemi të integruar për menaxhimin e trashëgimisë së vlerave kulturore dhe natyrore të rajonit të liqenit të Ohrit, si një nga ekosistemet më të mira në botë, është një objektiv i përbashkët me fqinjin tonë, Republikën e Shqipërisë. Si përfundim, përhëndesim kontributin apo përkrahjen e UNESCO-s dhe organeve këshilluese të Komisionit të Trashëgimisë Botërore IC-CROM, ICOMOS dhe IUCN, të cilat me anë të angazhimit të tyre maksimal na mundësojnë si të identifikojmë më mirë dhe të adresojmë dhe të përballemi me sfidat që ndikojnë negativisht në trashëgiminë kulturore dhe natyrore të rajonit.

Dita Botërore e Ligatinave 2017, aktivitete në rajonin e Liqenit të Ohrit

Dita Botërore e Ligatinave festohet çdo vit në datën 2 Shkurt, e cila shënon Konventën e Ligatinave në vitin 1971, e njohur si Konventa e Ramsarit, që u miratua në qytetin Iranian të Ramsarit, duke tërhequr vëmendje për rëndësinë e ligatinave.

Tematika për 2017, "Reduktimi i Rrezikut të Shkatërrimit të Ligatinave", ishte përzgjedhur për të rritur ndërgjegjësimin dhe për të nxjerrë në pah rolin jetik të ligatinave të shëndetshme që kanë në reduktimin e ngjarjeve ekstreme si përmbajtja, thatësitat dhe ciklonet në komunitet dhe për të ndihmuar për ndërtimin e elasticitetit. Shumë aktivitete janë mbajtur në të gjithë botën në Ditën Botërore të Ligatinave, dhe fushata të ndryshme sensibilizuese u prezantuan disa javë para ditës botërore, veçanërisht në vendet ku ekosistemet janë në rrezik.

Shqipëria ka katër zona Ramsar, ndërsa Maqedonia ka dy, njëra prej të cilave është e ndarë nga të dy vendet, Liqeni i Prespës. Shqipëria dhe Maqedonia u bashkuan në aktiviteteve globale për të festuar Ditën Botërore të Ligatinave. Disa aktivitete u mbajtën në Shqipëri, shumë prej tyre në rajonin e Liqeneve të Prespës. Një aktivi-

tet ishte Dita e Pikturës, ku fëmijët ishin të ftuar për të nxjerrë përshtypjet e tyre rreth liqeneve të Prespës dhe biodiversitetin e tyre. Aktivitetet vazhduan me Ditën Tradicionale të Verës, e cila mbahet çdo vit në Ditën Botërore të Ligatinave. Njerëzit kërcyen dhe festuan së bashku dhe duke rritur ndërgjegjësimin se si të mbrojnë natyrën e tyre të çmuar.

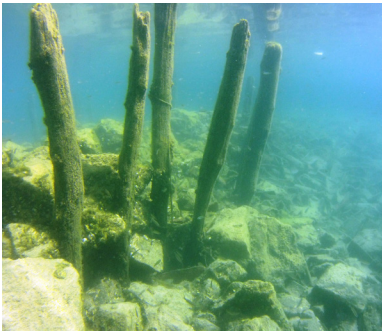
Ndërkohë, në anën maqedonase, Muzeu i Strugës hapi dyert dhe u vendos hyrja falas në ditën që shënon Konventën e Ramsarit. Në këtë kuadër ka pasur një lajm të mirë nga fqinjët tanë jugorë, ku qeveria greke ratifikoi një marrëveshje ndërkombëtare për mbrojtjen dhe zhvillimin e qëndrueshëm të Parkut të Prespës, në Greqinë Veriore. Kjo marrëveshje do të mbrojë parkun si një burim natyror. Parku i Prespës është zona e parë ndërkufitare e mbrojtur në Ballkan, themeluar më 2 shkurt të vitit 2000, me një deklaratë të përbashkët të bërë nga kryeministrat e Greqisë, Shqipërisë dhe nga Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë, pas një propozimi nga Shoqëria për Mbrojtjen e Prespës dhe Organizata Botërore e Jetës së Egër.

Bota e panjohur nënujore e pjesës shqiptare të Liqenit të Ohrit

Liqeni i Ohrit është shumë i pasur me arkeologjikë nënujore, që nuk është eksploruar plotësisht. Aspekti negativ i kësaj mungese eksplorimi është se njerëzit që jetojnë pranë liqenit dhe shqiptarët në përgjithësi nuk janë në dijeni të trashëgimisë së jashtëzakonshme që rajoni ka. Ana e mirë e kësaj mosnjohje është se bota nënujore fatmirësisht ka mbetur e paprekur, nuk është shkatërruar dhe vjedhur. Liqeni i Ohrit në këndvështrimin shkencor dhe në një klasifikim arkeologjik është pjesë e rajonit gjeografik ku përfshihet, ish Liqeni i Maliqit, (sot fusha e Maliqit) dhe Liqenet e Prespës së Madhe dhe asaj të Vogël. Ai ka një potencial të madh arkeologjik nënujor, i cili po zbulohet dhe studiohet nga Instituti i Arkeologjisë, sidomos në dhjetëvjeçarin e fundit. Ardian Anastasi është drejtuesi i arkeologjisë nënujore në Institutin e vetëm të Arkeologjisë në Shqipëri dhe gjatë gjithë këtyre viteve, me pasion ka drejtuar të gjitha projektet kërkimore shkencore të zhvilluara në këtë liqen. Ai ka krijuar dhe drejtuar që prej një dekade, ekipin e tij të kërkimeve arkeologjike nënujore, të trajnuar dhe të çertifikuar ndërkombëtarisht, të cilët zbulojnë, gërmojnë dhe studiojnë pasuritë e vyera arkeologjike nënujore në liqenit dhe detet që lagin brigjet shqiptare në kuadër të projektit kombëtar "Harta Arkeologjike Nënujore e Bregdetit Shqiptar", të miratuar nga Instituti i Arkeologjisë dhe Këshilli Kombëtar i Arkeologjisë në Ministrinë e Kulturës.

Në vitet 2005-2007 Anastasi dhe ekipi i tij nisi eksplorimet e tija të para nënujore në Liqenin e Ohrit, pjesën shqiptare. Nga studimet paraprake topografike dhe gjeoarkeologjike u vendos që kërkimet të zhvilloheshin dhe të privilegjonin zonat nësekuencën Pogradec – Hudënisht – Buqezë – Lin – kufiri me FYROM. Ajo çka ai zbuloi në këtë rajon ishte e jashtëzakonshme. "U zbuluan pesë zona me potencial shumë të lartë arkeologjik, të cilat u klasifikuan me emërtimet Lin 1, 2 dhe 3 si dhe Hudënisht 1 dhe 2" - thote Anastasi. Ekipi i drejtuar prej tij, i klasifikoi këto zbulime si trashëgimi kulturore prehistorike të një rëndësie të veçantë, jo vetëm për vendin tonë, por të një niveli Ballkanik dhe më gjërë. Vendbanimet palafite prehistorike të Neolitit i përkasin sitet arkeologjike Lin 1 dhe 3, ato të Bronzit të mesëm dhe fillimit të periudhës së Hekurit i përkasin sitet arkeologjike Hudënisht 1 dhe 2, ndërsa siti Lin 2 klasifikohet i periudhës

moderne, por që ka një rëndësi të veçantë, pasi është dëshmia e vetme deri më tani, e një skele me këmbë druri të përforcuara me një bazament të madh gurësh. Ajo ka shërbyer për qëndrimin e anijeve të vogla dhe barkave karakteristike të drurit dhe mundet ti ketë fillesat e saj ndoshta edhe tre shekuj më pare. Një qëllim i rëndësishëm i punës shkencore ishte identifikimi i koordinatave të zonës së trashëgimisë me qëllim mbrojtjen paraprake, si nga planet zhvillimore urbanistike të pushtetit lokal, ashtu edhe nga dëmtimet apo grabitjet klandestine të këtyre sitve arkeologjike. Për të gjitha këto është vënë në dijeni Instituti i Monumenteve në Tiranë, Këshilli Kombëtar i Arkeologjisë, Drejtoria Rajonale e Korçës në varësi nga Ministrisë së Kulturës, si dhe Drejtoria e Policisë Kufitare e Pogradecit. Anastasi shton se vëmendje të veçantë i është kushtuar aplikimit të standarteve UNESCO për këto site, të cilat janë përcaktuar në Konventën UNESCO të Parisit, Nëntor 2001 dhe që orientojnë dhe privilegjojnë studimet dhe diagnostikimet të cilat nuk dëmtojnë apo shqetësojnë sitin arkeologjik nënujor. Ekipi ka realizuar planimetritë e këtyre sitve, ka kryer dokumentime të veçanta grafike dhe video-fotografike si dhe ka marrë disa kampione enësh për studim, të cilat ndodhen në Muzeun Arkeologjik të Durrësit. E gjithë kjo punë dhe rëndësia e saj, është prezantuar në konferencën kombëtare "Ditët e Albanologjisë dhjetor 2015" në Muzeun Historik Kombëtar në Tiranë si dhe në prezantimet e institutit të arkeologjisë në analizat e punës së fund vitit 2015-16. Këto zbulime janë integruar edhe me rezultatet e kërkimeve tona në Liqenet e Prespës së Madhe dhe asaj të Vogël, për të krijuar një opinion më të zgjeruar shkencor mbi marrëdhëniet që kanë pasur me njëri-tjetrin keto vendbanime, përfshirë edhe ato të Maliqit, Dunavecit dhe Sovjanit të Korçës. Për të çuar përpara këto studime, ide dhe bashkëpunime del e nevojshme edhe mbështetja financiare nga ana e ministrive përkatëse, pushtetit vendor pse jo dhe nga organizmat e interesuar që kjo trashëgimi të eksplorohej dhe të bëhet e njohur për publikun e rajonit dhe më gjërë. Anastasi thotë se zona ka një potencial shumë të madh turistik për ta kthyer rajonin rreth liqenit të Ohrit, në pjesën shqiptare, veçanërisht zonën Lin 3 si një zonë ideale ku mund të zhvillohen eksplorime nënujore dhe hapja e një Muzeu Kombëtar. Po kështu mund të hapet dhe një qendër zhytjeje, që t'i kushtohet njerëzve që duan të eksplorojnë trashëgiminë kulturore nënujore.

Photos by @ArdianAnastasi

OHRI

BEST IN TRAVEL 2017

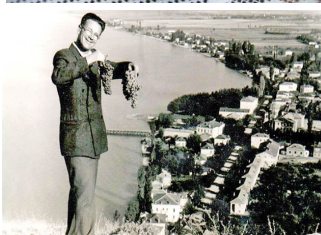
Qyteti i Ohrit ka fituar me të drejtë reputacionin e tij si një nga destinacionet më të bukura turistike, jo vetëm në Evropë, por edhe në botë. Qyteti pak i njohur i Ohrit ia doli të ishte pjesë e listës së Lonely Planet, si një ndër qytetet që duhen vizituar në 2017: “Me pamje nga ujërat blu të liqenit me të njëjtin emër, Ohri gëzon një pozitë mahnitëse që është më mirë të shihet nga një varkë. Nga uji ju do të shihni pllakat terrakote të rrënojave të qytetit shkatërruar ndër shekuj, spiralet e kishave të lashta (qyteti supozohet

se ka pasur 365 të tilla) dhe muret e larta të Kalasë së Car Samuelit. Ohri është transformuar nga një qendër fetare e Maqedonisë në një resort turistik shumë të frekuentuar, dhe plazhet e tij janë më të mirat deri tani në këtë vend pa dalje në det. Shumë media të huaja, revista dhe të bllogerë të njohur kanë ndjekur sugjerimin dhe kanë publikuar artikuj për Ohrin dhe liqenin e Ohrit. Revista Vogue, e ka vendosur gjithashtu Ohrin në listën e vendeve që duhen vizituar në 2017: “Mirë se vini në Ohër, Maqedoni, një

qytet i përsosur me bukuri të lashtë botërore, i vendosur në brigjet e liqenit fantastik të Ohrit. Ky vend i Trashëgimisë Botërore të UNESCO-s, qëndron në kryqëzimin e tre parqeve kombëtare, duke tërhequr alpinistët dhe çiklistët në qytet, si dhe njerëzit që kërkojnë të kalojnë pushime dhe është gjithashtu vendi i përsosur për të shijuar të vjelat e vreshtave të Maqedonisë. Ndërkohë, Telegraph Travel dhe bllogerë të ndryshëm rekomandojnë Ohrin si një destinacion që duhet vizituar patjetër në vitin 2017.

Festimet rreth Liqenit të Ohrit, bazuar te tradita

Shqiptarët dhe Maqedonasit ndajnë së bashku një liqen; liqenin e Ohrit dhe shumë gjëra të tjera të përbashkëta. Por mënyra se si festojnë Krishtlindjet dhe Vitin e Ri janë të ndryshme. Ata i respektojnë traditat e festimit të Vitit të Ri duke vazhduar traditën e parardhësve të tyre. Le të zbulojmë këtë pjesë të traditës në të dyja anët e liqenit. Gjysma e shqiptarëve që jetojnë pranë Liqenit janë muslimanë dhe gjysma katolikë, megjithatë data 25 Dhjetor, pra Festa e Krishtlindjeve festohet masivisht. Ndërsa, Maqedonasit, duke qenë se pjesa më e madhe janë ortodoks, Krishtlindjet i festojnë në 6 Janar. Sidoqoftë, Viti i Ri fesohet në të dyja anët e liqenit. Në anën shqiptare festimet nisin që në ditët e para të Dhjetorit. Zbukurimet me drita i japin një atmosferë qytetit të Pogradecit dhe zonave përreth. Banorët në anën shqiptare i nisin përgatitjet për festimet e Vitit të Ri disa javë më parë, duke pastruar dhe dekoruar këndshëm shtëpitë. Fqinj të mblidhen bashkë për të përgatitur bakllavat, ëmbëlsirën tradicionale shqiptare, me 100 petë të mbushura me arra dhe gjalpë. Disa ditë para Vitit të Ri, qyteti i Pogradecit feston dhe Ditën e Verës, e cila mbahet në javën e tretë të Dhjetorit, si festë për

të rigjallëruar traditën. Në Pogradec, vera dhe peshku janë elementët kryesorë të darkës së Vitit të Ri. Peshku i preferuar është korani, mbreti i liqenit, ndërsa në zona të tjera të Shqipërisë gjeli i pjekur i detit është pjata kryesore. Shumica e shqiptarëve e festojnë në shtëpi, ndërsa të tjerët festojnë në restorante. Pogradeci është një qytet i qetë gjatë Krishtlindjeve dhe Vitit të Ri. Aktiviteti më i preferuar është shëtitja buzë liqenit, ose shëtitje me varkë duke vizituar Drilonin.

Ndërkohë, në anën tjetër të liqenit, festimet zgjasin më shumë. Qytetet si Ohri dhe Struga ndezin dritat e pemës së Krishtlindjes që në ditët e para të Dhjetorit. Maqedonasit i festojnë Krishtlindjet në Janar. Por, prapsepap, hotelet janë të zëna për të gjithë muajin. Turistët preferojnë të kalojnë pushimet në Ohër, duke rezervuar hotele dhe restorante dhe për të shijuar pamjet e liqenit. Kisha Ortodokse e Maqedonisë ndjek kalendarin Julian, i cili ka 13 ditë diferencë nga kalendari Gregorian. Krishtlindjet fillojnë që në mëngjes me shërbesën në kishë. Një natë më parë, në vigjiljen e Krishtlindjeve, familja mblidhet dhe fillojnë përgatitjet për të festuar në darkë ardhjen e Krishtlindjeve. Darka e Krishtlindjeve duhet të jetë e pasur, duke përfshirë jo vetëm peshk dhe mish, por edhe specialitete si japrak dhe specatë të mbushura. Sigurisht pjesa më e rëndësishme e darkës është keku i Krishtlindjes, i pjekur që në mëngjes, i cili mund të ketë brenda monedhë argjendi ose ari. Personi që e gjen monedhën supozohet se do të ketë fat, shëndet dhe begati dhe që do të udhëheqi familjen në Vitiin e Ri.

Shqipëri, rrjeti i Zonave të Mbrojtura, model i zhvillimit të qëndrueshëm

Ajencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura në Shqipëri, në bashkëpunim me Ministrinë e Mjedisit, organizuan forumin e koordinuar mbi “Rrjeti i Zonave të Mbrojtura-një model të zhvillimit të qëndrueshëm në të ardhmen: Drejt hapave të ardhshëm për një menaxhim më të mirë, i cili u mbajt në Tiranë, në 6 Dhjetor 2016. Forumi mblodhi katër ministritë shqiptare, të Mjedisit, Agrikulturës, Turizmit dhe Zhvillimit Urban, që siguruan se do të punojnë së bashku për zhvillimin e qëndrueshëm të zonave të mbrojtura. Fakti

më i rëndësishëm në forum ishte në rritja e numrit të turistëve në zonat e mbrojtura, 3.3% më e lartë në vitin 2016 sesa në vitin 2015 dhe për herë të parë vizitorët shqiptarë ia kaluan numrit të vizitorëve të huaj, duke treguar se komuniteti shqiptar është i vetëdijshëm për vlerën e parqeve natyrore dhe zonat e mbrojtura. Një tjetër arritje është inventarizimi i florës dhe faunës në zonat e mbrojtura për herë të parë. Në vitin 2017, ministria do të raportojë ndërkombëtarisht mbi statistikën e florës dhe faunës në vend.

Turizmi i qëndrueshëm, mundësitë në rajonin e Liqenit të Ohrit

Rajoni i Liqeni i Ohrit banohet nga rreth 160 mijë njerëz, nga të cilët 52 mijë banojnë në pjesën shqiptare. Çdo vit rreth 300 mijë vizitorë eksplorojnë trashëgiminë kulturore dhe natyrore të rajonit. Ndërsa në pjesën maqedonase të Liqenit, turizmi veror është në harmoni perfekte me turizmin kulturor, kjo nuk ndodh në pjesën shqiptare të Liqenit. "Kërcënimi kryesor në brigjet e rajonit të Liqenit të Ohrit është fakti se ai përdoret ekskluzivisht për fundjavat me diell, si një destinacion disa orësh, që sjellin shumë pak të ardhura ose aspak për banorët lokalë", thotë Alois Lang, ekspert austriak që punon me autoritetet lokale në Pogradec për zhvillimin e një turizmi të qëndrueshëm. "Sfida për ekspertët lokalë dhe ndërkombëtarë që po punojnë së bashku në këtë zonë, është të gjejnë produkte alternative turizmi për publikun e gjerë, por edhe për lloje të ndryshme audiencash", thotë Kristof Graz, konsulent trashëgimie nga ICOMOS, që po punon me ekspertët shqip-

tarë të eksplorojnë mundësitë e turizmit në rajon. Ekspertët lokale dhe autoritetet janë optimistë për vitet që vijnë. Gani Bego, nga Administrata rajonale e zonave të mbrojtura në Pogradec thotë: "Në 10 vitet që do të vijnë, e shoh turizmin në këtë zonë, tej turizmit veror të liqenit, më të lidhur me turizmin malor dhe atë familjar, që është një turizëm pak i zhvilluar në pjesën shqiptare, duke marrë shembull nga eksperiencia në pjesën maqedonase". Ekspertët lokale dhe ndërkombëtarë po punojnë së bashku në kuader të projektit: "Drejt një qeverisje të përbashkët të trashëgimisë natyrore dhe kulturore ndërkufitare të rajonit të Liqenit të Ohrit. Disa prej tyre u intervistuan për të prodhuar këtë video, e cila fokusohet në sfidat dhe mundësitë për një turizëm të qëndrueshëm. Video u publikua së fundi me mbështetjen e UNESCO, për të rritur ndërgjegjësimin mbi vlerat dhe kërcënimet në rajonin e Liqenit të Ohrit.

Pogradec, rritja e ndërgjegjësimin për një qytet të pastër

Dhjetorin e shkurtuar, shoqata 'Unë Gruaja' organizoi një aktivitet sensibilizues në Pogradec, brenda kornizës së projektit të Liqenit të Ohrit. Vullnetarët e rinj zhvilluan një fushatë treditore për të sensibilizuar qytetarët në bashkinë Pogradec për rëndësinë e menaxhimit të duhur të mbetjeve dhe reduktimit të mbetjeve urbane. Rreth 20 pankarta me slogane u përdorën nga grupi i vullnetarëve gjatë manifestimit të tyre. Përveç sloganëve të përgatitur nga 'Unë Gruaja', studentët kishin përgatitur më shumë slogane të tyre, që i shtuan vlerë vizibilitetit të aktivitetit. Ky aktivitet gjithashtu u ndoq nga Kryebashkiaku, nga Ministri i Bujqësisë dhe shumë vizitorë që ishin në Pogradec. Kar-

vani i vullnetarëve të rinj vazhdoi shëtitjen mjedisore për tre ditë duke përhapur ndërgjegjësim dhe informacion të nevojshëm për reduktimin e mbetjeve. Brenda fushatës, OJF gjithashtu prodhoi çanta pambuku me sloganin: Pogradec i pastër- Pogradec i pasur", dhe "Jam çantë pambuku- më përdor mua në vend të çantave plastike". Disa çanta u dërguan në supermarkete dhe në dyqanet e Pogradecit, për të promovuar përdorimin e çantave të pambukut që janë më miqësore me mjedisin. Eventu u pasqyrua gjerësisht nga 'Unë gruaja' në mediat sociale por një reportazh i shkurtër u dha dhe në Televizionin lokal SOT7.

2017, viti i Turizmit të Qëndrueshëm

Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara ka përcaktuar vitin 2017 si Vitin Ndërkombëtar të Zhvillimit të Turizmit të Qëndrueshëm. Shumë aktivitete janë planifikuar për këtë vit në të gjithë botën, të drejtuara nga Organizata Botërore e Turizmit. UNESCO i është bashkuar këtyre festimeve për të tërhequr vëmendje massive për potencialet e turizmit dhe të adresojë sfidat që duhet të përballen. Përse ky vit është fokusuar në Turizëm? Sepse turizmi përfaqëson 10 % të të ardhurave ekonomike në botë. "Më shumë se 1.2 miliardë njerëz kalojnë kufijtë, turizmi përfaqëson një mundësi të artë për të thyer barrierat e injorancës dhe paragjykimëve", - u shpreh Drejtorja e Përgjithshme e UNESCO, Irina Bokova, në mesazhin e saj për Vitin Ndërkombëtar të Turizmit. Duke luajtur një rol të rëndësishëm në nxitjen e shkëmbimit ndërkulturor dhe dialogut, turizmi është një burim i mirë për rritjen ekonomike për shumë nga vendet e zhvilluara në botë. Pasuritë e trashëgimisë kulturore dhe natyrore, trashëgimia kulturore jomateriale, kryeveprat e artit dhe muzeumet janë ndër interesat e turistëve dhe në këtë mënyrë gjenerohen të ardhura, punësim, investime dhe përfitime sociale. Vendet e Trashëgimisë Botërore të UNESCO-s (1,052), Rezervat e Biosferës (669), Parqe Gjeografike Globale (119) dhe Zonat Kreative (116) përfaqësojnë mundësi të jashtëzakonshme për turizmin për të qenë një forcë pozitive për zhvillimin, ruajtjen dhe mbrojtjen e mjedisit. Megjithatë, turizmi mund të jetë shkatërrues shoqëror, kulturor dhe ekonomik dhe të ketë një efekt shkatërrues në mjediset e brishta, nëse nuk është i planifikuar mirë. Gjatë viti 2017, UNESCO do të vazhdojë bashkëpunimin me shtetet anëtare dhe partnerët për t'u siguruar se turizmi më shumë shërben për të ruajtjen e një vendi se sa shkatërrimin e trashëgimive në botë. Turizmi kontribuon në mirëqenien dhe dinjitetin e komuniteteve, dhe i bashkon njerëzit me njëri-tjetrin. Rajoni i Liqenit të Ohrit është një Trashëgimi Botërore e çmuar dhe përzier me vlera kulturore dhe natyrore, për të cilat ka nevojë të ruhet. Gjatë këtij viti projekti "Drejt një qeverisjeje të përbashkët të trashëgimisë natyrore dhe kulturore ndërkufitare të rajonit të Liqenit të Ohrit" do të adresojë problemet për turizmin e qëndrueshëm që lidhet me zhvillimin e zonave përreth e Liqenit të Ohrit.

Mbrojtja e Liqenit të Ohrit

@ardianfezollari

partners

UNESCO
World Heritage Centre - Project coordinator

The European Union
main financial contributor

The Ministry of Environment
of the Republic of Albania

MINISTRY OF CULTURE
of Republic of Albania

MINISTRY OF CULTURE
of the FYR of Macedonia

Ministry of Environment and Physical Planning
of the FYR of Macedonia

ICCROM
(International Centre for the Study of the
Preservation and Restoration of Cultural Property)

ICOMOS
(International Council on Monuments and Sites)

IUCN
(International Union for Conservation of Nature)

Kalendar

Çfarë do të ndodhë?

Konkurs fotografie në mediat
sociale- prill 2017

25-27 prill 2017
Seminar: Trashëgimia
mbështet mundësitë për
turizëm të qëndrueshëm në
Liqenin e Ohrit, Pogradec.

Takimi i 6 Ndërkufitar - në
mes të Shtatorit

Dita e Liqenit të Ohrit, hapja
e sezonit turistik (21 qershor
2017)

Mbrojtja e Liqenit të Ohrit

*Kjo është një gazetë e publikuar nga Projekti -Drejt një qeverisjeje të
përbashkët të trashëgimisë natyrore dhe kulturore ndërkufitare të rajonit
të Liqenit të Ohrit.*

Gjuhët: Anglisht, Shqip, Maqedonisht.

Bashkimi Europian nuk është përgjegjës për përmbajtjen e kësaj
gazete

Faqja e projektit: <http://whc.unesco.org/en/lake-ohrid-region>

Twitter: https://twitter.com/lake_ohrid

Facebook: <https://www.facebook.com/LakeOhridHeritage/>

Blog: <http://lakeohrid.blogspot.al/>

Per komente/suggjerime email: a.fiebig@unesco.org

Copyright: UNESCO